

Känna musik i en tröja

25 september 2023

Bild: Adobe Stock

SoundShirt är en teknologi som gör det möjligt för döva personer eller de som har hörselnedsättning att känna musik.

Lyric Opera of Chicago presenterar nu deras SoundShirt-projekt. Projektet går ut på att skapa ett hjälpmedel till de som är döva eller har hörselnedsättning så att de kan få uppleva musikframträdanden direkt på plats.

Pilotprojektet börjar den 1 oktober där 10 SoundShirts kommer att vara tillgängliga under framträdandet av "Den flygande Holländaren". De som har tröjorna kan känna när musiken saktar ner eller accelererar tack vare de haptiska små motorerna som finns i tröjan som svarar på musikens rytmer. Tröjorna är tillverkade av det engelska företaget CuteCircuit och är gjord av ett lätt syntetiskt material.

Lyric Opera säger att kostnaden för varje SoundShirt ligger på \$1,500 (ungefär 16 800 kr). De anser att det är väl investerade pengar för att kunna skapa en mer inkluderande upplevelse för personer med hörselnedsättning. När man köper en operabiljett så kan man be om att få en SoundShirt utan att behöva betala extra för den.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Fördjupning: Audism

25 september 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Audism är den första av de åtta dövtermerna.

Tolkbrist försenar förhör med våldtäktsdrabbad döv kvinna

25 september 2023

Bild: Adobe Stock

En döv kvinna i Sydafrika, säger att hon har blivit våldtagen av fyra gängmedlemmar förra året. Kvinnan har fått vänta på rättegången på grund av tolkbrist.

Den 45-åriga döva kvinnan från Bonteheuwel i Sydafrika utsattes för en gruppvåldtäkt av fyra män i december förra året. Händelsen har lämnat henne och hennes familj djupt ärrade.

Ett hinder i den pågående rättsprocessen har varit bristen på en teckenspråkstolk. Det har rapporterats att kvinnan fått vänta på en teckenspråkstolk sedan fallet först uppmärksammades. Familjens talesperson Antonette Meyer säger att hela den här perioden och prövningen har varit jobbigt för den döva kvinnan och hennes familj. "Det har varit så frustrerande för oss att gå till domstolen om och om igen bara för att det inte finns någon tolk", säger Meyer. Kvinnan befarar att när hon väl får teckenspråkstolk och får berätta sin historia kommer ingen att tro på henne och att männen som genomfört våldtäkten kommer att gå fria.

Kvinnan och andra döva som kämpar för deras rättigheter har fått stöd från en medborgarrättsorganisation, Action Society. Organisationen har lyft fram bristen på tillgängliga teckenspråkstolkare i domstolar. Enligt dövförbundet i Sydafrika beror problemet inte på att det är brist på teckenspråkstolkare utan på att domstolar inte beställer tolkar i god tid. Enligt dövförbundet så krävs det en beställning i minst två veckor förväg. Ronel Davids, en socialarbetare som kan flytande teckenspråk, varnade dessutom för att använda en icke auktoriserad tolk eftersom tolken kan påverka rättssäkerheten och kvaliteten på kommunikationen negativt.

Denna pågående rättegång påverkar inte bara den döva kvinnan och hennes familj utan också alla dövas rättigheter och tillgängligheten av teckenspråkstolkare vid

domstol. Efter påtryckningar från Action Society och andra supportrar har det nu äntligen säkrats att en teckenspråkstolk kommer att finnas på plats för det kommande rättegången i oktober.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Internationella dövveckan och internationella teckenspråksdagen

25 september 2023

Bild: Adobe Stock

Den här veckan är internationella dövveckan och på lördag är det den internationella teckenspråksdagen. Under veckan uppmärksammas dövas rättigheter samt lyfts teckenspråk runt om världen. Det övergripande temat i år är "En värld där alla döva kan teckna överallt!"

WFD, Världsförbundet för döva, har olika teman varje dag under veckan. I måndags handlade temat om döva barns rättigheter och man uppmanade då de globala samhällena att visa hur de arbetar för att uppnå dessa rättigheter.

I tisdags lyfte WFD fram deras "60-landssprojekt". Projektets syfte är att bygga upp kapacitet i dövsamhällen i hela världen. Miljontals döva har fortfarande inte tillgång till grundläggande mänskliga rättigheter, särskilt i de 60+ länderna som inte ens har något nationellt förbund för döva.

Temat för onsdagen var att lyfta fram att de nationella regeringarna har en skyldighet att samråda med organisationer för döva i alla frågor som rör döva. Under onsdagens tema användes begreppet "inget om oss utan oss".

Igår, torsdag lyfte WFD fram att nationella regeringar, internationella institutioner, forskningar och beslutsfattande organ ska centrera döva i sina arbeten.

Idag, fredag handlar temat om att uppnå teckenspråksrättigheter för alla döva. WFD tipsar om att sprida berättelser om vad det juridiska erkännandet av nationella teckenspråk har betytt för dig och ditt samhälle.

Imorgon är det den 23:e september och då är det den internationella teckenspråksdagen. Den dagen ska WFD:s vision om en värld där alla döva kan teckna överallt spridas. WFD uppmanar alla regeringar att skapa åtgärder för att se till att minst 50 % av alla döva barn och ungdomar kan sitt nationella teckenspråk.

Dagen är även EU:s flerspråkighetsdag. EU har 24 officiella talade språk, noteras bör att det parallellt finns 31 juridiskt erkända nationella teckenspråk bland EU-länderna. EUD, Europeiska dövförbundet vill inte att de nationella teckenspråken ska vara parallella utan att EU ska erkänna dessa nationella teckenspråk som EU-språk exakt på samma sätt som de andra officiella talade språken.

Internationella dövveckan avslutas med att poängtera hur viktigt det är att varje myndighet har samarbete med det döva samhället och därmed inkludera döva i de olika besluten.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Första döva i amerikanska Big Brother

25 september 2023

Den döve Matthew Klotz vinner hjärtan hos både deltagarna i Big Brother huset och hos den amerikanska tv-publiken.

Simmaren Matthew har medverkat i flera Deaflympics och har världsrekord för döva i flera grenar. Nu är han en deltagare i den amerikanska dokusåpan Big Brother. Inne i huset är Matthew en omtyckt och sympatisk deltagare som allierar

sig med de andra deltagarna.

Vid en tävling fick publiken rösta om vilka fyra deltagare som skulle få delta i en hemlig tävling för att få möjlighet att ogiltigförklara en utslagning. Matthew valdes som en av de fyra och han vann sedan tävlingen och fick därmed titeln "Power of Invicibility", fritt översatt till "oslagbar makt". Kort därefter blev en medlem av Matthews allians utslagen och då använde Matthew sin makt och ogiltigförklarade utslagningen.

Trots detta har Matthew det svårt att hänga med i kommunikationen i huset då han inte hör vad de andra säger. Vid ett annat tillfälle arrangerades en tävling som var till nackdel för Matthew eftersom tävlingen var baserad på ljud. Matthew var en av de sex deltagarna som deltog i tävlingen som gick ut på att deltagarna skulle lyssna på skivor för att avkoda ljudledtrådar så snabbt de kunde.

Publiken reagerade genom att skriva på X (tidigare Twitter). Bland kommentarerna togs begreppet Audism upp då man menade att produktionen inte tagit hänsyn till att Matthew är döv.

Dokusåpan hade premiär den 2 augusti och kommer att ha sin final den 9 november. Matthew är i dagsläget fortfarande kvar i tävlingen.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Ett dövt vittne kände sig förbisedd

25 september 2023

Den 14 september blev en ung man skjuten av flera skott i Stockholm och dog av sina skador på sjukhuset. Daniel Joelsson såg på avstånd när den unga mannen föll ner. När polisen började undersöka efter eventuella vittnen fick Daniel ingen chans att komma till tals.

Via sociala medier berättar Daniel, som är döv om hur han kände sig förbisedd när

han ville berätta om vad han sett. Flera har reagerat på Daniels berättelse över hur Polisen hanterat situationen med ett dövt vittne. Teckenrapport har fått ta del av Daniels berättelse.

Stockholms Dövas Förening har tagit kontakt med en av Polisens presstalespersoner i Stockholmsregionen och frågat varför Polisen agerade som de gjorde, samt hur Polisen brukar bemöta människor som tillhör någon minoritetsgrupp som till exempel döva.

Polisens svar var att de beklagade att Daniel blev förbisedd och ignorerad men tolkade utifrån beskrivningen att han gjorde en god insats. En förklaring till situationen kan ha varit att situationen i sig är pressad för poliserna när de är ute på den här typen av uppdrag. De menar att poliserna kanske inte uppfattade att vittnet var döv eller kanske inte hade kunskapen om hur man på bästa sätt kan kommunicera med ett dövt vittne. Polisens ambition är att alltid bemöta alla människor med respekt, vilket är en viktig punkt i den statliga värdegrunden.

Stockholms Dövas Förening håller just nu på att ta kontakt med Polisens Nationella mediecenter för att få mer information om Polisens riktlinjer.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Jennys roll i rådet för de mänskliga rättigheterna

25 september 2023

I torsdags hade rådet för de mänskliga rättigheterna sitt allra första möte i Lund. Rådet består av 20 ledamöter och har till uppgift att ge råd och stöd från det civila samhället till Institutet för mänskliga rättigheter. En av dessa 20 ledamöter är Jenny Nilsson. Teckenrapport har intervjuat Jenny.

Jenny berättar att de råd och stöd som de ska ge till Institutet för mänskliga rättigheter bland annat kan vara om hur institutets strategi ska se ut framöver, vilka riktningar de ska ha när de gör prioriteringar samt vad som ska ingå i deras årsrapport. Institutet har ett särskilt uppdrag att övervaka vad som står i FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar, även där ger rådet råd kring hur institutet ska göra.

För att komma med i rådet ska man bli nominerad, intervjuad och antagen. Jenny har erfarenhet från arbete hos FN samt har varit ordförande i ungdomssektionen hos Dövas Världsförbund, WFDYS. Idag jobbar Jenny som barnombudsman på Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Jenny blev nominerad till rådet av Sveriges Dövas Riksförbund, SDR och Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk, NKJT samt ett flertal privatpersoner. Dessa organisationer jobbar främst med mänskliga rättigheter vad gäller svenskt teckenspråk. Därför blir Jennys expertisområde i rådet just rätten till teckenspråkig kultur och identitet, rätten till tvåspråkighet och rätten till en teckenspråkig språkmiljö. Utöver den expertisen ska även ledamotens egen kunskap och erfarenhet tas med, i Jennys fall kunskap och erfarenhet från sitt nuvarande och tidigare arbete samt erfarenhet och kunskap som döv person i en hörande majoritetssamhälle.

I rådet sitter man mellan två och fyra år och har möten fyra gånger per år. Mellan mötena ska ledamöterna arbeta på sina vanliga arbeten.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

SDI drar tillbaka sina anmälningar till Youth Deaf Games 2024

25 september 2023

Youth Deaf Games arrangeras den 15 - 22 januari 2024 i Brasilien för ungdomar mellan 14-18 år i friidrott, badminton, 3×3 basket, futsal,

simning och bordtennis. Svenska Dövidrottsförbundet, SDI meddelar att de beslutat att dra tillbaka sina preliminära anmälningar.

SDI har under en tid arbetat för att göra det möjligt för sina ungdomar att delta i Youth Deaf Games i Brasilien. De har övervunnit ekonomiska utmaningar och åldersdispenser, men fler hinder kvarstår vilket gör att de nu tvingats fatta beslutet att dra tillbaka sina preliminära anmälningar till spelen.

En av de främsta orsakerna till beslutet menar SDI är den korta tidsperiod som de haft för registrering. SDI har även framfört vikten av tydligare riktlinjer och längre framförhållning när det gäller anmälningar till ICSD (International Committee of Sports for the Deaf) för framtida evenemang av detta slag.

SDI skriver på sin hemsida att beslutet har lett till besvikelse hos såväl ungdomarna som förbundet. SDI hoppas att deras budskap och feedback till ICSD kommer att leda till förbättringar i planeringen och kommunikationen kring framtida evenemang. Samtidigt betonar SDI att de kommer att fortsätta sitt arbete med att stödja och främja idrott för döva och hörselskadade barn och ungdomar i Sverige.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Uppdaterad vägledning av Språklagen

25 september 2023

Foto: Adobe stock

Institutet för språk och folkminnen, ISOF har nyligen uppdaterat sin vägledning av språklagen. Vägledningen riktar sig till myndigheter, regioner, kommuner och andra offentliga organ. Sedan 2009, när språklagen trädde i kraft har det svenska teckenspråket rätt till skydd och främjande på liknande sätt som andra minoritetsspråk. ISOF har

uppdaterat en vägledning av denna språklag. Den förra utgåvan gavs ut år 2011, men nu ges en uppdaterad version ut då mycket har hänt sedan förra utgåvan. Bland annat finns nya lagstiftningar och fler exempel och erfarenheter från tillämning av språklagen. I den uppdaterade vägledningen som heter "Språklagen i praktiken" finns uppdaterade svar på frågor kring hur man ska tolka Språklagen. Dessutom finns en rad olika intervjuer, tips och exempel på hur man kan främja användningen och utvecklingen av svenskt teckenspråk i samhället.

En viktig del är myndigheternas skyldighet att skydda och främja svenskt teckenspråk. Det innebär att myndigheter inte får förbjuda eller försvåra användningen av teckenspråk. I stället ska de aktivt arbeta för att stärka språket. Bland myndigheterna inkluderas bland annat förskolor, skolor och hörselvårdsenheter. Anledningen är att många döva och hörselskadade barn har hörande föräldrar. Det innebär att för de barnen överförs svenskt teckenspråk främst i teckenspråkiga miljöer utanför familjen. Bland annat i förskolor och specialskolor där barnen kan interagera med andra teckenspråkiga barn och vuxna. Kommunerna uppmanas därför att samarbeta och göra det möjligt för familjer att söka förskoleplaceringar i grannkommuner för att främja teckenspråkig miljö.

Vägledningen betonar även vikten av att inkludera teckenspråkiga personer i beslutsprocesser som rör teckenspråket. Vägledningen hänvisar till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt Barnkonventionen. I FN konventionen krävs samråd med teckenspråkiga eller deras intresseorganisationer när myndighetsbeslut fattas. I Barnkonventionen understryks barns rätt att ha inflytande i frågor som rör dem.

För de som behöver lära sig svenskt teckenspråk, oavsett om de är döva, hörselskadade eller har andra behov, måste det finnas möjligheter till utbildning och stöd. Detta inkluderar modersmålsundervisning i skolan, TUFF utbildning med stöd från Centrala Studiestödsnämnden, CSN och specialiserad språkutbildning via Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM.

Den uppdaterade vägledningen innebär ett stort steg framåt för att säkerställa att svenskt teckenspråk fortsätter att leva och utvecklas. Det handlar om att skydda ett värdefullt kulturellt arv och ge alla som använder detta språk de resurser och möjligheter som behövs för att delta fullt ut i samhället. Genom dessa åtgärder är

förhoppningen att skapa en mer inkluderande och rättvis framtid för döva och hörselskadade personer.

I slutet av vägledningen ges en del tips till myndigheter, regioner, kommuner och andra offentliga organ. Tips för att främja svenskt teckenspråk. En del av tipsen är följande:

- Översätt viktig information om teckenspråkets rättigheter på din webbplats. Översätt också information om er verksamhet till svenskt teckenspråk.
- Använd "andra språk"-sektionen för att göra teckenspråksinformation lättillgänglig.
- Sprid kunskap om svenskt teckenspråk inom er verksamhet och prioritera personer i ledningen.
- Kontakta teckenspråkiga och överväg att bilda en referensgrupp för att förstå deras behov inom er verksamhet.
- Integrera teckenspråkigas perspektiv i beslutsfattande, samhällsplanering och kulturevenemang.
- Vid rekrytering, särskilt för roller som påverkar teckenspråkiga, bör kunskap i svenskt teckenspråk vara meriterande.
- Synliggör svenskt teckenspråk vid konferenser, webbseminarier, nyhetsbrev och kulturevenemang.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Stödtjänst för döva cancerpatienter i Storbritannien

25 september 2023

Foto: AI

En stödtjänst för döva personer som lever med cancer lanserades i Storbritannien hösten 2022. Detta initiativ, kallat Macmillan Deaf Cancer Support Project, är ett resultat av en forskning. Forskningen lyfte fram de utmaningar som personer med hörselnedsättning eller dövhet möter när det gäller att få tillgång till vård.

Enligt forskningen upplevde nästan en tredjedel av personer med cancer och hörselnedsättning eller dövhet att pandemin gjorde det svårare för dem att få sjukvård och behandling. För att möta dessa utmaningar har välgörenhetsorganisationen Macmillan, i samarbete med Self Help UK, lanserat detta tvååriga pilotprojekt. Projektet erbjuder enskilt samtalsstöd på distans på brittiskt teckenspråk, BSL genom utbildade döva volontärer. Förutom att stödja personer som lever med cancer och hörselnedsättning eller dövhet stödjer projektet även deras vårdgivare.

Stödet som erbjuds är omfattande och inkluderar bland annat rådgivning om att få tillgång till förmåner och hjälp med att hitta lokala tjänster. Dessutom erbjuds såväl enskilt samtalsstöd som kamratstödsgrupper för dem som behöver prata om sina erfarenheter. I kamratstödsgrupperna kan personer med hörselnedsättning eller dövhet som lever med cancer dela sina erfarenheter och stödja varandra.

Claire Adshead, en döv person som lever med cancer, berättar för magasinet Evening Standard att hon uttryckt behov av detta stöd och hur det har hjälpt henne. Hon påpekar att det tidigare varit svårt att hitta stödgrupper och enskilda samtal för målgruppen i fråga.

Projektet är således ett viktigt steg mot att säkerställa att alla, oavsett hörselstatus, får det stöd de behöver när de konfronteras med en cancerdiagnos. Macmillan Deaf Cancer Support Project är tillgängligt för alla i Storbritannien.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com